



## Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssric.ac.ir>



### Original Article

# The External Environmental Factors Affecting the Development of Women's Championship Sport

Zahra Maleki<sup>1</sup>, Rahim Ramezanezhad<sup>2</sup>, Mina Mallaei<sup>3</sup>

1. M.A. in Sport Management, University of Guilan
2. Professor in Sport Management, University of Guilan
3. Assistant Professor in Sport Management, University of Guilan

**Received: 18/02/2020, Revised: 09/04/2020, Accepted: 13/04/2020**

\* Corresponding Author: Rahim Ramezanezhad, Tel: 09112335165, E-mail: rramzani@guilan.ac.ir

**How to Cite:** Maleki, A; Ramezanezhad, R; Mallaei, M. (2024). The External Environmental Factors Affecting the Development of Women's Championship Sport. *Research on Educational Sport*, 11(32), 17-34. In Persian.

### Extended Abstract

#### Background and Purpose

The purpose of this study was to investigate the external environmental factors affecting the development of women's championship sport. In different societies, providing appropriate conditions for women's sports is an important issue and the presence or absence of women in international sports events is considered as an indicator of women's social status in society. This issue is more important in Iran, because Iranian Muslim women need an independent, dedicated environment and facilities for physical and sports activities (1). The current growth rate of women's sports in the national and international arenas is evidence of the relative progress of Iranian women's sports; however, it must be acknowledged that the level of attention and official planning for women's championship sports has not been enough (2). Most of the studies conducted in Iran are on the barriers and limitations of women in sports. For this purpose, this study intended to investigate the external environment and measure the development of the province.

#### Materials and Methods

The present study is applied in terms of purpose and descriptive-survey in terms of the method of data collection, which was done in a library and field. The statistical population of this study included all female athletes of Guilan province who were active in international, national and premier leagues of sports, as well as all female officials, including coaches, referees, sports experts and vice presidents of delegations in the cities of Guilan province (n=351). Due to the lack of access to all the samples, the convenience sampling was used and the questionnaires were filled by samples in person and online. Finally, 226 athletes and 125 experts participated in this study. The researcher-made questionnaire was designed to include three sections of demography, external environmental factors,



**Copyright:** © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

and measuring the development of the province's championship sports. The external environment questionnaire included 29 items with the dimensions of economic, socio-cultural, political and ecological factors. In this study, the economic dimension, socio-cultural dimension, political dimension, and ecological dimension contained 8, 9, 7, and 5 items, respectively. The other part of the questionnaire consisted of 22 questions with the aim of examining the development of the province in seven dimensions: manpower, number of athletes, space and facilities, records and medals, competitiveness, event, and training. The questionnaire was answered by experts, officials, coaches and referees. The validity of the researcher-made questionnaire was confirmed by 10 experts. Moreover, its reliability was confirmed by Cronbach's alpha (0.83) and combined reliability. The data were analyzed by testing the fitness of model, and the structural equation modeling using the softwares of SPSS (Frequency, frequency percentage, mean and standard deviation) and PLS (Measurement model, structural model, general model, factor load, coefficient of effect and significant coefficient).

### Findings

Descriptive analysis showed that 226 athletes and 125 experts participated in this study. 88.1% of athletes were single and 11.9% were married. The most effective person in the area of “*participation in sports*” with 84 people was related to *father*. Besides, the highest frequency in “*win a medal*” was related to athletes with 40.70% (92 people), winning 2 to 4 medals. Among the experts, 26.4% were single and 73.6% were married. 46.4% of experts had a bachelor's degree and 12% a bachelor's or master's degree. Moreover, the highest frequency in *marital arts and rowing* was 34.95 and 16.37 percent. The description of the study's findings showed that the socio-cultural factor had the highest mean (4.28) and the ecological factor had the lowest mean (3.67) in the external environment. The results in the section of the priority of dimensions of development of championship sports showed that the factor of space and facilities had the highest mean (4.71) and the factor of athletes had the lowest mean (3.94). The result of Kolmogorov-Smirnov test showed that the distribution of research data was abnormal. As a result, the structural equation modeling method was used to test the hypotheses using Smart PLS software. In the measurement model section, the operating loads of all items in their respective structures are higher than 0.4, and thus, all questions were used in the analysis of research data. Combined reliability checks (CR) and Cronbach's alpha reliability showed that all variables have a Cronbach's alpha value above 0.70, indicating that the model has a good reliability. In the structural part of the model, all relationships between the components of the research as well as the items with each of its factors are larger than 1.96, implying they are significant. This indicated the proper prediction of relationships of the research model. The results showed that external environmental factors have a positive and significant effect on the development of women's championship sports and explain 81% of this variable. Analyzing the factors affecting the external environment, social and cultural, biological, political and economic dimensions had higher priority, respectively. Socio-cultural factors had the greatest impact on the development of women's championship sports in Guilan, as well as the space, facilities, progress and finally, competitiveness of athletes were of the most important factors and had high ranks in affecting the development of women's sports in Guilan province.

**Table 1. Investigating the significance of external environmental factors on the development of women's championship sports**

Statical index		Route coefficient	T statistics	P Values
External environment	Economic	0.779	28.786	0.001
	Socio-cultural	0.900	77.896	0.001
	Political	0.886	68.145	0.001
	Ecological	0.886	74.149	0.001
External environment championship sports	Development of women's	0.815	37.506	0.001

### Conclusion

According to the results of the present study, it can be said that the factors related to the external environment have a great impact on the status of women's championship sports. In this regard, the socio-cultural factor is important, which is achieved by enriching girls' sports programs. Besides, the space and facilities, success and the competitiveness of athletes were the most important dimensions and had higher priority in development of the province. Paying attention to the external environment and trying to plan and coordinate its various dimensions, can play a significant role in the development of women's championship sports in Guilan province. In addition, due to the priority of social and cultural dimension among the dimensions of the external environment of women's sports in Guilan province, it is suggested that sports sociological research be focused on the socio-cultural environment and its capacities for the development of women's sports.

**Keywords:** Championship Sport, External Environment, Sport Development, Women Athletes



## بررسی عوامل محیط بیرونی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

زهرا ملک‌آبادی<sup>۱</sup>، رحیم رمضان‌نژاد<sup>۲</sup>، مینا ملائی<sup>۳</sup>

۱. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی دانشگاه گیلان، رشت، ایران
۲. استاد مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه گیلان، رشت، ایران
۳. استادیار مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه گیلان، رشت، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۱/۲۹، تاریخ اصلاح: ۱۳۹۹/۰۱/۲۱، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۱/۲۵

\* Corresponding Author: Rahim Ramezanezhad, Tel: 09112335165, E-mail: rramzani@guilan.ac.ir

**How to Cite:** Maleki, A; Ramezanezhad, R; Mallaei, M. (2024). The External Environmental Factors Affecting the Development of Women's Championship Sport. *Research on Educational Sport*, 11(32), 17-34. In Persian.

### چکیده

هدف از این پژوهش بررسی عوامل محیط بیرونی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان بود. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی-پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان فعال در حوزه ورزش قهرمانی (ورزشکاران، مربیان، داوران و کارشناسان) بودند که نمونه آماری به صورت هدفمند و در دسترس انتخاب شدند (۳۵۱ نفر). روایی پرسش‌نامه محقق ساخته توسط ۱۰ نفر از صاحب‌نظران مدیریت ورزشی، پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۸۳) و پایایی ترکیبی آن تایید شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی برازش مدل با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای اسپاس ۲۵ و پی‌اس ۳ انجام شد. نتایج نشان داد که عوامل محیط بیرونی شامل عوامل اجتماعی و فرهنگی، بوم‌شناختی، سیاسی و اقتصادی به‌طور مستقیم اثر مثبت و معناداری بر توسعه ورزش قهرمانی بانوان داشت و حدود ۸۱ درصد متغیر توسعه ورزش قهرمانی زنان را تبیین می‌کردند. ضمناً عوامل اجتماعی-فرهنگی، بیشترین تأثیر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان داشتند و فضا و امکانات، کسب موفقیت و در نهایت توان رقابتی ورزشکاران دارای بیشترین اهمیت و اولویت در توسعه بودند. براساس این یافته‌ها می‌توان نتیجه‌گیری کرد که مسئولین و دست‌اندرکاران حوزه ورزش، برای رشد و توسعه ورزش قهرمانی زنان می‌بایست توجه ویژه‌ای به عوامل اجتماعی-فرهنگی ورزش قهرمانی زنان داشته باشند.

**واژگان کلیدی:** توسعه ورزش، زنان ورزشکار، محیط بیرونی، ورزش قهرمانی



**مقدمه**

در جامعه کنونی و امروزی، ورزش دیگر تنها به عنوان یک فعالیت جسمی یا ذهنی مطرح نیست، بلکه یک سری عوامل سیاسی، اجتماعی، جمعیت شناختی، اقتصادی، فرهنگی و حتی ایدئولوژیکی فراوان همراه و در پس آن به صورت نهفته وجود دارد. امروزه مشخص شده است عوامل محیطی فراوانی می‌تواند بر رشد ورزش قهرمانی کشورها مؤثر واقع شود (شعبانی، ۱۳۹۴). امروزه ورزش قهرمانی از یک مقوله صرف رویداد ورزشی خارج شده و به عنوان ابزار رقابتی توسط کشورها استفاده می‌شود. به طوری که بسیاری از کشورها با برنامه‌ریزی‌های بلندمدت، سرمایه‌گذاری‌های هنگفت، حمایت‌های مالی، مادی، سیاسی، اقتصادی و معنوی در تلاش‌اند سطح ورزش قهرمانی کشور خود را ارتقا بخشند و با میزبانی و حضور در رقابت‌های مهم مانند بازی‌های المپیک، بازی‌های آسیایی، مسابقات جهانی، آسیایی و بین‌المللی علاوه بر ایجاد شور و نشاط در بین شهروندان، موفقیت‌ها و توانمندی‌های ورزشی، اقتصادی و سیاسی خود را به جهانیان نشان دهند (شعبانی و مرادی، ۱۳۹۷). در تمامی جوامع بشری، افراد بر حسب ملاک‌های اجتماعی نظیر نقش و پایگاه، طبقه، مذهب، نژاد، قومیت و غیره دسته بندی می‌شوند. یکی از مهم‌ترین ملاک‌های اجتماعی- فرهنگی برای دسته بندی افراد جامعه، جنسیت است. به عقیده بسیاری از جامعه‌شناسان، جنسیت شاید یگانه ویژگی مهمی است که به طور اساسی تعیین کننده ادراکات، نگرش‌ها، رفتارها و منزلت افراد در جامعه بوده و خود نیز به شدت تحت تأثیر یادگیری اجتماعی و فرهنگی شکل می‌گیرد (فرزاد فر و همکاران، ۱۳۹۸). در جوامع مختلف، ایجاد زمینه‌های مناسب برای ورزش بانوان، موضوع مهم تلقی می‌شود و میزان حضور یا عدم حضور زنان در فعالیت‌های ورزشی به عنوان شاخص جهانی از وضعیت اجتماعی زنان در جامعه به شمار می‌آید، این موضوع در ایران اهمیت بیشتری دارد، زیرا زنان مسلمان ایرانی نیازمند محیط و امکاناتی مستقل و اختصاصی برای انجام فعالیت‌های تربیت بدنی و ورزش هستند (اندام و همکاران، ۱۳۹۵). در ورزش، دو جنبه همگانی و قهرمانی در سطوح ملی و بین‌المللی مطرح است. ورزش همگانی بهترین و مؤثرترین راهکار تندرستی انسان در ابعاد جسمانی، روانی، اجتماعی و تندرستی است، ورزش قهرمانی نیز وسیله‌ای کارآمد و پویا در ایجاد و گسترش ارتباط و همبستگی میان فرهنگی در حفظ صلح و آرامش در جوامع است (بنار و همکاران، ۱۳۹۲). ضمناً رابطه ورزش با پدیده‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی حاکی از اهمیت این پدیده و نقش آن در برنامه‌های توسعه ملی کشورهاست و در یک نگاه کلی توسعه و پیشرفت ورزشی در هر کشوری، با اقتدار و قدرت آن کشور رابطه نزدیکی دارد (آندروف، ۲۰۰۱). ورزش قهرمانی نیز یکی از ارکان مهم توسعه ورزش<sup>۱</sup> در کشور است، موفقیت بین‌المللی برای ورزشکاران زن یک کشور مانند مردان در رقابت‌های بین‌المللی و المپیک، تقویت کننده وجهه و اعتبار آن کشور در سطح جهانی می‌شود. اهمیت موفقیت‌های بین‌المللی برای زنان و مردان از آن جهت است که فرصت‌هایی برای یادگیری، تجربه موفقیت، کار جمعی و لحظات ممتاز فراهم می‌سازد. ورزش قهرمانی زنان جدا از مسائل فنی و ورزشی مقوله‌ای است فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که رشد و ترقی آن در هر کشوری بیانگر رفتارهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تمام طیف‌های جامعه در قبال ورزش زنان است (بنار و همکاران، ۱۳۹۷).

قهرمانان ورزشی کشور جزو سرمایه‌های ملی هستند و نقش مهمی در توسعه ورزش کشور دارند، به‌خصوص قهرمانان زن که برای رسیدن به سکوی پیروزی متحمل رنج و تلاش و زحمت فراوان می‌شوند (پورگچی و همکاران، ۱۳۹۶). حال ورزش زنان، جدا از مسائل فنی و ورزشی مقوله‌ای است فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که رشد و ترقی آن در هر کشوری بیانگر

---

1. Championship Sport

1. Sport Development

رفتارهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تمام طیف‌های جامعه در قبال رویکرد زنان به ورزش است. امروزه حضور زنان در عرصه رقابت‌های ورزشی منطقه‌ای، جهانی و المپیک نشان می‌دهد که این قشر از زیر بار تبعیض‌ها و فشارهای موجود رها شده و امکان حضور در میادین جدی ورزشی را می‌یابد (اندام و همکاران، ۱۳۹۵). بررسی میزان رشد کنونی ورزش بانوان در عرصه داخلی و خارجی، گواه پیشرفت نسبی ورزش بانوان ایرانی است، اما باید این واقعیت را پذیرفت که در مقایسه با سرمایه‌گذاری، تلاش رقبا و استانداردهای موجود در ورزش بانوان، میزان توجه و برنامه‌ریزی مسئولان نسبت به ورزش قهرمانی زنان کافی نیست. به طور مثال، کم بودن تعداد و کیفیت احراز پست‌های مدیریتی و اجرایی فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی، عدم کسب مدال در مسابقات المپیک، اختلاف فاحش بودجه تخصیصی به ورزش قهرمانی بانوان در مقایسه با مردان از ویژگی‌های ورزش زنان کشور است (دفتر ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور، ۱۳۸۷). البته نحوه مشارکت زنان نیز برای شرکت در ورزش قهرمانی به عوامل مختلفی بستگی دارد. این که زنان چه فعالیتی یا رشته‌ای را انتخاب می‌کنند نیاز به بررسی عواملی دارد که به طور مثبت (انگیزش و مزایای پیش بینی شده) و یا منفی (موانع) روی این انتخاب‌ها تأثیر می‌گذارد. در این رابطه، نادریان و همکاران (۱۳۸۸) و صدارتی (۱۳۸۵) ارتباط انگیزه زنان با مشارکت در فعالیت‌های ورزشی را بررسی کردند و نشان دادند که زنان و دختران ایرانی در انجام فعالیت‌های ورزشی موانع و محدودیت‌های عدیده‌ای مانند محدودیت ساختاری، امکاناتی، تخصصی، فرهنگی و اجتماعی دارند. این موضوعات در تحقیقات صادقی (۱۳۹۰)، احسانی و همکاران (۱۳۸۲)، نقدی و همکاران (۱۳۹۰)، موتمنی و همکاران (۱۳۹۳)، رضوی و همکاران (۱۳۸۳)، احسانی و همکاران (۱۳۸۸)، تندنویس (۱۳۸۱)، الهیاری (۱۳۹۰)، جعفری مقدم (۱۳۸۲)، نورالخولی (۱۳۸۳)، بنار و همکاران (۱۳۹۲) و خلیلی (۱۳۹۴) بررسی شده است. جعفری مقدم (۱۳۸۲) به مشکلات سیاسی و موانع اقتصادی، خط مشی دولت در اولویت ندادن به مشارکت زنان و عدم همسویی مطلوب رسانه‌ها با ورزش زنان اشاره دارد. الهیاری (۱۳۹۰) نیز به کم تجربه بودن زنان در امر مدیریت، نداشتن سوابق، همچنین کمبود امکانات و از همه مهمتر نیروی انسانی متخصص به عنوان مریب اشاره کرده است. از دیگر موانع‌های کلیدی در اکثر تحقیقات، عدم پوشش رسانه‌ای است که در تحقیقات (الهی، ۱۳۸۷؛ قاسمی و همکاران، ۱۳۸۹؛ قاسمی، ۱۳۸۶؛ مهدویان مشهیدی، ۱۳۸۷؛ مرادی و همکاران، ۱۳۸۸ و گلنبی و همکاران، ۱۳۹۷) در ابعاد مختلف ورزش زنان مورد بررسی گرفته است.

مرور پیشینه پژوهش بیانگر آن است بیشتر مطالعات در داخل کشور روی برنامه‌های استراتژیک توسعه ورزش قهرمانی متمرکز شده‌اند. از این میان چند مطالعه بر ورزش قهرمانی و حرفه‌ای سطح ملی انجام شده است (مظفری و همکاران، ۱۳۹۱؛ احسانی و همکاران، ۱۳۹۲). برخی دیگر از پژوهش‌ها نیز ابعاد خاصی از عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی مانند خصوصی‌سازی (رضوی، ۱۳۸۵؛ رضوی و همکاران، ۱۳۸۳)، رسانه‌ها (هنری و همکاران، ۱۳۹۱؛ مرادی و همکاران، ۱۳۹۰؛ رجبی و همکاران، ۱۳۹۱) و استعدادیابی در ورزش قهرمانی (گایینی، ۱۳۸۰؛ علیخانی، ۱۳۸۰؛ ابراهیمی و همکاران، ۱۳۸۰؛ تندنویس، ۱۳۸۶؛ عسکری و همکاران، ۱۳۹۰ و حسینی و همکاران، ۱۳۹۲) را بررسی کرده‌اند و در سطح استانی نیز (غفرانی و همکاران، ۱۳۸۸؛ سیفی پناهی و همکاران، ۱۳۹۰ و اندام و همکاران، ۱۳۹۵) با استفاده از تکنیک سوات برخی از راهبردها برای توسعه ورزش قهرمانی از جمله تقویت نظام مدیریتی، برنامه‌ریزی و تلاش برای تغییر نگرش جامعه در استان نسبت به ورزش بانوان به ویژه ورزش قهرمانی و غیره ارائه داده‌اند. نهایتاً تحقیق جامع‌تری در این زمینه توسط ملائی (۱۳۹۲) با عنوان بررسی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان‌های ایران انجام گرفته است و اثر توسعه یافتگی اقتصادی و اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی استان‌ها را بر توسعه ورزش قهرمانی آنها بررسی کرده است.

برخی از تحقیقات مربوط به ورزش قهرمانی زنان، توسط اندام و همکاران (۱۳۹۵)، راسخ و همکاران (۱۳۹۴)، رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) و بنار و همکاران (۱۳۹۲) انجام شده است. اندام و همکاران (۱۳۹۵) و راسخ و همکاران (۱۳۹۴) به تحلیل راهبردی ورزش قهرمانی زنان کشور پرداختند و استراتژی‌هایی را ارائه کرده‌اند که از میان آنها می‌توان به افزایش میزان پذیرش میزبانی رویدادهای مرتبط با ورزش قهرمانی بانوان، طراحی و ساخت اماکن ورزشی ویژه بانوان با توجه به مقتضیات فرهنگی، برنامه‌ریزی برای جذب منابع مالی، الگوپردازی، طراحی و ساخت اماکن ورزشی ویژه بانوان با توجه به مقتضیات فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی، استقرار نظام جامع نیروی انسانی ورزش قهرمانی بانوان اعم از مربیان، مدیران و کارشناسان اشاره کرد (اندام و همکاران، ۱۳۹۵؛ راسخ و همکاران، ۱۳۹۴). رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) نیز به بررسی مشکلات زنان قایقران پرداخت که مهم‌ترین مشکلات را شامل کمبود امکانات و حمایت شغلی، مشکلات مدیریتی و مشکلات فنی کم اهمیت‌ترین آنها نیز از دیدگاه ورزشکاران شامل مشکلات اجتماعی، رسانه‌ای و مشکلات اقتصادی معرفی شده است (رضانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۵). ضمناً تنها تحقیقی که به بررسی ورزش قهرمانی زنان استان گیلان پرداخته است می‌توان به پژوهش بنار و همکاران (۱۳۹۲) اشاره کرد که در این تحقیق، مشکلات ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان بررسی شده و مشکلات در پنج عامل اقتصادی، اجتماعی، مدیریتی، فنی و شخصی طبقه‌بندی شده است. همچنین عوامل اجتماعی و اقتصادی در اولویت بالاتری نسبت به عوامل دیگر قرار گرفتند (بنار و همکاران، ۱۳۹۲).

بیشتر پژوهش‌های صورت گرفته در کشور بر روی موانع، چالش و محدودیت‌های بانوان در ورزش قهرمانی و فعالیت‌های ورزشی و استفاده از تحلیل راهبردی در ورزش قهرمانی است. در صورتی که رویکرد مورد استفاده در این تحقیق، علاوه بر بررسی محیط بیرونی به تعیین ابعاد توسعه‌یافتگی استان نیز پرداخته است. محیط بیرونی (به ورزشکار این امکان را می‌دهد تا به بالاترین سطح عملکرد ورزش قهرمانی دست یابد و شناسایی و تعیین ابعاد توسعه‌یافتگی نیز برای دستیابی به این امر کمک شایانی می‌کند. استان گیلان نیز به خاطر وضعیت بوم شناختی مثل وجود خط ساحلی دریا، متوسط دمای سالانه و داشتن تمام مناطق زیست محیطی مانند کوه، جنگل و دریا، داشتن بندر آزاد و در نهایت به خاطر پتانسیل فرهنگی مناسب و دید مثبت جامعه نسبت به ورزش و ورزش قهرمانی زنان، مستعد توسعه یافتگی ورزش قهرمانی زنان است. بررسی محیط بیرونی و شاخص‌های توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی در استان، آگاهی از جایگاه در ورزش قهرمانی و تعیین میزان توسعه‌یافتگی، بیانگر شرایط عمومی ورزش قهرمانی در استان است و آگاهی از شرایط عمومی در ورزش قهرمانی زنان، بستر را فراهم کرده تا ورزشکاران، سطوح ابتدایی و میانی پیشرفت در ورزش را پشت سر بگذارند و به بالاترین سطح در یک رشته ورزشی دست پیدا کنند. لذا شناسایی ابعاد محیط بیرونی توسعه استانی ورزش قهرمانی زنان و نحوه اثرگذاری این شاخص‌ها بر توسعه این سطح از ورزش، می‌تواند برای برنامه‌ریزان، مدیران و مسئولان عرصه ورزشی استان گیلان این امکان را فراهم کند تا با آگاهی از این روابط، برنامه‌های مناسب برای ارتقا و مشارکت زنان در ورزش قهرمانی و به تبع آن رشد و توسعه ورزش قهرمانی زنان در استان گیلان تدوین کنند. محیط بیرونی در این تحقیق شامل ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، سیاسی و بوم شناختی در نظر گرفته شده است. با توجه به این که تاکنون پژوهشی در قالب بررسی عوامل محیط بیرونی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان و تعیین ابعاد توسعه‌یافتگی از جنبه‌های مختلف صورت نگرفته است، محقق در صدد است برخی از عوامل محیط بیرونی مؤثر بر ورزش قهرمانی زنان استان گیلان را بررسی کند.

## 1. External Environment

## روش پژوهش

تحقیق حاضر بر اساس نوع هدف، کاربردی و بر اساس نحوه گردآوری اطلاعات، توصیفی-پیمایشی است که به صورت کتابخانه-ای و میدانی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه ورزشکاران زن استان گیلان که در سطوح بین المللی، ملی و لیگ برتر تمام رشته‌های ورزشی فعالیت داشتند و همچنین کلیه مسئولین زن، اعم از مربیان، داوران، کارشناسان ورزش و نایب رؤیسان هیئت‌ها که در شهرستان‌های استان به فعالیت مشغول بودند. طبق آمار اداره ورزش و جوانان استان گیلان، حدود ۳۰۳ نفر ورزشکار زن در استان وجود دارد که در مسابقات کشوری و ملی شرکت کرده‌اند. به دلیل دسترسی نداشتن به تمام افراد، به خاطر نبودن در استان (اردو و مهاجرت) از نمونه‌های در دسترس و پرسش‌نامه آنلاین استفاده شد و در نهایت تعداد ۲۲۶ نفر ورزشکار و ۱۲۵ نفر کارشناس در این تحقیق شرکت کردند. پس از مطالعه و بررسی مبانی و پیشینه‌های تحقیق درباره ورزش قهرمانی و بررسی روش‌ها، متغیرها، ابعاد و گویه‌های مطالعات مختلف، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای شامل سه بخش جمعیت شناختی، عوامل محیط بیرونی و سنجش توسعه یافتگی ورزش قهرمانی استان طراحی شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های زیر استفاده شد:

پرسشنامه محیط بیرونی، شامل ۲۹ گویه با ابعاد عوامل اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، سیاسی و بوم شناختی مورد بررسی قرار گرفته است و بر اساس طیف پنج ارزشی لیکرت از ۱ تا ۵ به صورت کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم شد. منظور از بعد اقتصادی در این پژوهش سرمایه‌گذاری، حمایت مادی، رشد اشتغال و غیره است که با ۸ گویه بررسی شده است. بعد اجتماعی و فرهنگی با ۹ گویه، بعد سیاسی با ۷ گویه و در نهایت بعد بوم شناختی با ۵ گویه تنظیم شد. در بخش آخر نیز با هدف بررسی وضعیت توسعه یافتگی استان و شناسایی برخی از شاخص‌های توسعه یافتگی در قالب ۲۲ سؤال و هفت بعد نیروی انسانی، تعداد ورزشکاران، فضا و امکانات، رکورد و مدال‌آوری، توان رقابتی، رویداد و آموزش تنظیم شد که توسط کارشناسان، مسئولین، مربیان و داوران پاسخ داده شد. برای سنجش روایی صوری و پرسش‌نامه، از نظرات و پیشنهادهای ۲۱ نفر از صاحب‌نظران حوزه مدیریت ورزشی استفاده شد. پس از این مرحله و اعمال نظرات صاحب‌نظران ۷ سؤال حذف یا با سئوالات دیگر ادغام شدند و تعداد سئوالات پرسش‌نامه به ۵۱ سؤال کاهش یافت. برای سنجش پایایی، پرسش‌نامه در اختیار ۳۰ نفر از جامعه آماری قرار داده شد و پایایی آن‌ها با استفاده ضریب آلفای کرونباخ برای پرسش‌نامه سنجش محیط بیرونی (۰/۹۲) بین (۰/۷۵ - ۰/۸۲) و پرسش‌نامه توسعه یافتگی نیز ۰/۸۵ محاسبه شد (بین ۰/۷۰ - ۰/۹۰). از آزمون آماری کلموگروف-اسمیرنوف برای تشخیص نرمال بودن داده‌ها و برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار اسپاس ۲۵ و پی‌اس ۳ و مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد.

## یافته‌ها

توصیف نمونه آماری تحقیق نشان می‌دهد ۶۴/۴ درصد (۲۲۶ نفر) ورزشکار و ۳۵/۶ درصد (۱۲۵ نفر) کارشناس (مربیان، داوران و صاحب‌نظران ورزش قهرمانی) در این تحقیق شرکت کرده‌اند. همچنین ۸۸/۱ درصد از ورزشکاران مجرد و ۱۱/۹ درصد متاهل بودند. بیشترین فراوانی فرد اثرگذار برای شرکت در ورزش با ۳۷/۲ درصد (۸۴ نفر) مربوط به پدر بود. همچنین بیشترین فراوانی کسب مدال نمونه تحقیق (ورزشکاران) با ۴۰/۷۰ درصد (۹۲ نفر) مربوط به کسب ۲ تا ۴ عدد مدال بود. در میان کارشناسان نیز ۲۶/۴ درصد مجرد و ۷۳/۶ درصد متاهل بودند و مدرک تحصیلی ۴۶/۴ درصد آنها لیسانس و ۱۲ درصد



مدرک دیپلم و فوق دیپلم داشتند. همچنین بیشترین فراوانی در رشته ورزشی رزمی و قایقرانی با ۳۴/۹۵ و ۱۶/۳۷ درصد فراوانی بود و کمترین فراوانی در رشته ورزشی تنیس روی میز با درصد فراوانی ۰/۸۸ بود. در جدول ۱. توصیف یافته‌های پژوهش نشان داد عامل اجتماعی-فرهنگی دارای بیشترین میانگین (۴/۲۸) و عامل بوم شناختی کمترین میانگین (۳/۶۷) را در محیط بیرونی داشت.

جدول ۱- مقایسه ابعاد محیط بیرونی اثرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد
عوامل اقتصادی	۳/۹۸	۱/۱۷
عوامل اجتماعی- فرهنگی	۴/۲۸	۰/۷۵
عوامل سیاسی	۳/۶۸	۰/۹۵
عوامل بوم‌شناختی	۳/۶۷	۰/۸۴

در جدول ۲. توصیف یافته‌های پژوهش در بخش مقایسه اولویت ابعاد توسعه یافتگی ورزش قهرمانی نشان داد که عامل فضا و امکانات دارای بیشترین میانگین (۴/۷۱) و عامل ورزشکاران دارای کمترین میانگین (۳/۹۴) است

جدول ۲- مقایسه اولویت ابعاد توسعه یافتگی ورزش قهرمانی زنان

ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد
نیروی انسانی	۴/۱۷	۱/۲۵
ورزشکاران	۳/۹۴	۱/۴۹
فضا و امکانات	۴/۷۱	۱/۱۳
رکورد و موفقیت	۴/۴۷	۱/۲۲
توان رقابتی	۴/۶۰	۱/۰۶
رویداد	۴/۳۱	۱/۳۲
آموزش	۴/۰۸	۱/۵۲

بررسی داده‌های تحقیق بر اساس آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نشان داد سطح معناداری تمام گویه‌ها کمتر از  $\alpha=0/05$  است. لذا توزیع داده‌ها غیر نرمال بود. در نتیجه برای آزمون فرضیه‌ها از روش مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار Smart PLS استفاده شد. تجزیه و تحلیل با استفاده از روش PLS از سه بخش مدل اندازه‌گیری<sup>۱</sup>، مدل ساختاری<sup>۲</sup> و مدل کلی تشکیل شده است. جهت سنجش برازش مدل اندازه‌گیری از پایایی شاخص، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده گردید. پایایی شاخص برای سنجش پایایی درونی، شامل سه معیار ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی است.

1. Measurement Model
2. Structural Model

جدول ۳- ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد محیط بیرونی

ابعاد	گویه	بار عاملی
عوامل اقتصادی	سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش قهرمانی زنان	۰/۷۲۹
	سرمایه‌گذاری دولتی در ورزش قهرمانی زنان	۰/۷۰۲
	توجه به بازاریابی ورزش زنان	۰/۷۳۵
	حمایت مادی از ورزشکاران زن برتر و افتخارآفرین	۰/۷۷۲
	وضعیت قوانین حمایتی از ورزش زنان استان	۰/۷۳۳
	رشد اشتغال برای زنان ورزشکار	۰/۷۱۴
	وجود بیمه برای ورزشکاران در طول فعالیت های قهرمانی و بعد از آن	۰/۶۲۸
	استفاده از موقعیت‌های تجاری منطقه آزاد انزلی برای تامین هزینه‌ها و تسهیلات مربوط به ورزش قهرمانی	۰/۵۶۷
عوامل اجتماعی-فرهنگی	تأمین امنیت اجتماعی برای مشارکت ورزشی زنان	۰/۶۲۰
	شناساندن الگوهای ورزشی زنان به جامعه	۰/۷۵۴
	حسن شهرت قهرمانان زن ورزشکار در استان	۰/۷۷۷
	حضور پیشکسوتان زن در سازمان‌ها و برنامه‌های ورزشی	۰/۶۳۲
	اطلاع رسانی به زنان در مورد ورزش	۰/۷۵۸
	ارزش دادن به موفقیت‌های بانوان در اجتماع	۰/۷۴۷
	غنی سازی برنامه‌های ورزشی دختران	۰/۷۸۰
	جایگاه ورزش زنان در اعتقادات و باورهای عمومی	۰/۴۴۵
عوامل سیاسی	توجه رسانه‌ها به انتشار اخبار و رقابت‌های ورزشی زنان	۰/۶۹۹
	حضور ورزشکاران زن استان در مراسم و رویدادهای مهم اجتماعی و فرهنگی استان	۰/۶۵۴
	بهره برداری مسئولان استان از ظرفیت های موجود ورزش قهرمانی زنان استان	۰/۶۹۵
	حمایت مسئولان استان از نخبگان و قهرمانان زن ورزشکار	۰/۶۹۸
	حمایت مسئولان استان از میزبانی بازی های مهم در استان	۰/۷۸۳
	حمایت مسئولان استان از نمایندگان ورزشی زن استان در سازمان‌ها	۰/۷۸۴
	جذب نخبگان ورزشی زن در دستگاه‌های دولتی و خصوصی	۰/۷۹۲
	نقش نمایندگان مجلس استان در اعطای تسهیلات به زنان ورزشکار استان	۰/۷۹۷
عوامل جغرافیایی	وجود کوه، کوهپایه و جلگه (متوسط ارتفاع در استان گیلان)	۰/۷۲۸
	میزان رطوبت در استان گیلان	۰/۸۲۰
	طول خط ساحلی (حاشیه دریای خزر) استان گیلان	۰/۸۴۳
	وجود شهر و شهرستان های زیاد در استان	۰/۷۵۶
	وجود منطقه آزاد تجاری کاسپین بندر انزلی	۰/۵۸۴

همان طوری که در جدول ۳. ملاحظه می‌شود، بارهای عاملی سنجه‌ها در سازه مربوط به خود بالاتر از ۰/۴ هستند؛ و در نتیجه تمام سئوالات در تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش مورد استفاده قرار گرفتند.

جدول ۴- ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی

ابعاد	گویه	بار عاملی
نیروی انسانی	تعداد داوران ثبت نام شده استان	۰/۸۷۲
	تعداد مربیان ثبت نام شده استان	۰/۸۳۱
ورزشکاران	تعداد ورزشکاران ثبت نام شده استان	۰/۶۸۴
	تعداد ورزشکاران زن اعزامی به بازی های بین المللی	۰/۷۲۵
	تعداد ورزشکاران زن اعزام شده به مسابقات کشوری	۰/۷۹۰
	تعداد ورزشکاران زن اعزامی به مسابقات قهرمانی کشور، لیگ‌ها و المپیاد کشوری	۰/۷۷۱
فضا و امکانات	تعداد مکان های ورزشی اختصاصی بانوان	۰/۸۳۸
	سرانه فضاهای ورزشی اختصاصی بانوان	۰/۷۹۳
رکورد و موفقیت	تعداد مدال های کسب شده توسط زنان استان در مسابقات قهرمانی کشور	۰/۶۹۳
	تعداد مدال های کسب شده توسط زنان استان در مسابقات آسیایی	۰/۷۸۱
	تعداد مدال های کسب شده توسط زنان استان در مسابقات قهرمانی جهانی	۰/۶۹۴
	تعداد مدال های کسب شده توسط زنان استان در مسابقات بین المللی	۰/۷۵۰
توان رقابتی	تعداد تیم های حاضر زنان استان در لیگ دسته یک کشور	۰/۸۵۸
	تعداد تیم های حاضر زنان استان در لیگ زیر گروه کشور	۰/۸۵۵
	تعداد هیئت های فعال ورزشی زنان استان	۰/۷۸۷
رویداد	تعداد میزبانی رویداد های ملی بانوان در استان	۰/۸۰۵
	تعداد میزبانی اردو های تیم ملی بانوان در استان	۰/۸۲۴
	تعداد میزبانی رویدادهای بین المللی بانوان در استان	۰/۷۴۷
	تعداد مسابقات برگزار شده استانی برای بانوان	۰/۵۷۵
آموزش	تعداد کارگاه ها و سمینار های علمی برگزار شده	۰/۸۶۶
	تعداد کلاس های مربیگری برگزار شده برای بانوان	۰/۸۱۴
	تعداد کلاس های داوری برگزار شده برای بانوان	۰/۸۱۹

همان طوری که در جدول ۴. ملاحظه می‌شود، بارهای عاملی سنجه‌ها در سازه مربوط به خود بالاتر از ۰/۴ هستند و در نتیجه تمام سئوالات در تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش مورد استفاده قرار گرفتند. بررسی پایایی ترکیبی (CR) و پایایی با روش آلفای کرونباخ نشان داد تمامی متغیرها دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ هستند که نشان می‌دهد مدل دارای پایایی مناسبی است (از ۰/۸۱ - ۰/۹۴).

اولین معیار برای سنجش رابطه بین سازه‌ها در مدل (بخش ساختاری)، اعداد معناداری T-values است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین سازه‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ است. در جدول ۵، مقادیر t-values ارائه شده است.

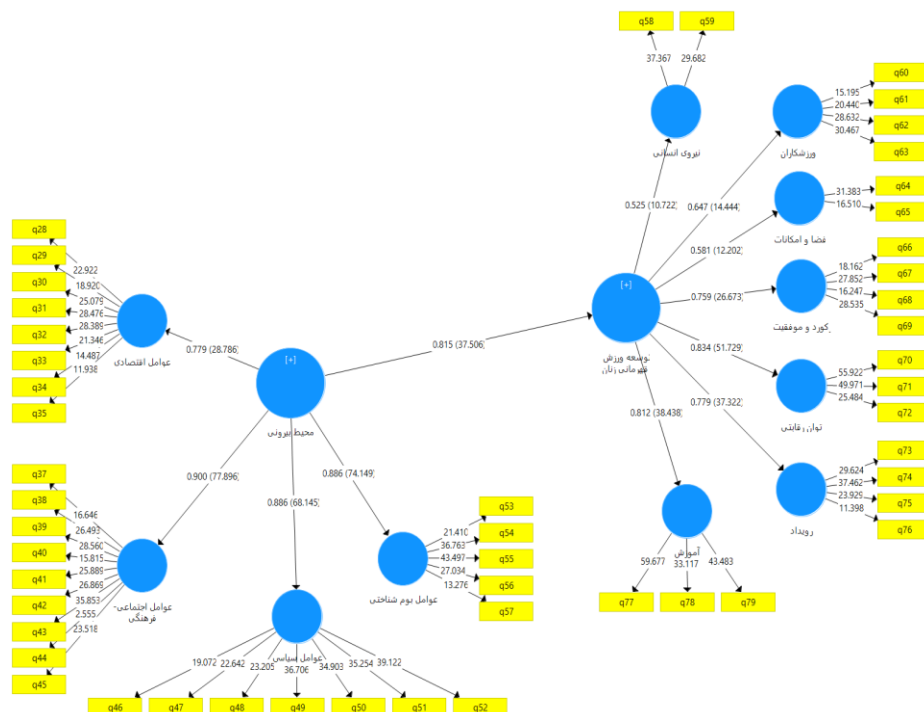
جدول ۵- ضریب معناداری (T-values) روابط هر یک از عامل‌های اصلی با یکدیگر و با زیر عامل‌ها

P Values	T Statistics ( O/STDEV )	روابط هر یک از عامل‌های اصلی با یکدیگر
۰/۰۰۱	۳۷/۱۸۱	توسعه ورزش قهرمانی زنان-آموزش
۰/۰۰۱	۴۷/۸۶۴	توسعه ورزش قهرمانی زنان-توان رقابتی
۰/۰۰۱	۳۵/۶۶۸	توسعه ورزش قهرمانی زنان-رویداد
۰/۰۰۱	۲۶/۲۱۸	توسعه ورزش قهرمانی زنان-رکورد و موفقیت
۰/۰۰۱	۱۲/۳۵۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان-فضا و امکانات
۰/۰۰۱	۱۰/۰۴۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان-نیروی انسانی
۰/۰۰۱	۱۳/۵۸۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان-ورزشکاران
۰/۰۰۱	۱۰/۸۱۶	محیط بیرونی-توسعه ورزش قهرمانی زنان
۰/۰۰۱	۷۸/۷۶۰	محیط بیرونی-عوامل اجتماعی-فرهنگی
۰/۰۰۱	۳۰/۷۱۴	محیط بیرونی-عوامل اقتصادی
۰/۰۰۱	۷۵/۶۳۹	محیط بیرونی-عوامل بوم شناختی
۰/۰۰۱	۶۷/۷۰۶	محیط بیرونی-عوامل سیاسی

در جدول ۵، با توجه به این که همه مسیرهای روابط بین مؤلفه‌های پژوهش و همچنین گویه‌ها با هر یک از عامل‌های خود بزرگ‌تر از ۱/۹۶ و معنادار است، این معناداری حاکی از پیش‌بینی صحیح روابط مدل پژوهشی است. بر اساس فرضیه اصلی تحقیق مبنی بر تأثیر عوامل محیط بیرونی بر توسعه ورزش قهرمانی زنان و با توجه داده‌های جدول ۶ و شکل ۱، فرضیه صفر رد می‌شود و فرض پژوهشی تأیید می‌گردد. بدین صورت که محیط بیرونی توسعه ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان ۸۱ درصد از تغییرات متغیر توسعه ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان را با آماره معناداری t-value برابر با ۳۷/۵۰۶ تبیین می‌کند.

جدول ۶- بررسی معناداری عوامل محیطی بیرونی بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

P Values	T آماره	ضریب مسیر	فرضیه پژوهش
۰/۰۰۱	۲۸/۷۸۶	۰/۷۷۹	اقتصادی
۰/۰۰۱	۷۷/۸۹۶	۰/۹۰۰	اجتماعی و فرهنگی
۰/۰۰۱	۶۸/۱۴۵	۰/۸۸۶	سیاسی
۰/۰۰۱	۷۴/۱۴۹	۰/۸۸۶	بوم‌شناختی
۰/۰۰۱	۳۷/۵۰۶	۰/۸۱۵	محیط بیرونی--توسعه ورزش قهرمانی بانوان



شکل ۱- میزان ضریب اثر و ضریب معناداری (t-values) محیط بیرونی اثرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

## بحث و نتیجه گیری

هدف از این پژوهش تحلیل عوامل محیطی بیرونی اثرگذار بر ورزش قهرمانی بانوان در استان گیلان بود. این عوامل در دو بخش محیط بیرونی و ابعاد توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی استان دسته‌بندی شدند. عوامل بررسی شده در این پژوهش علی‌رغم تفاوت در متغیرها و ابعاد با تحقیقات قبلی همخوان بود. استفاده از این تقسیم‌بندی محیط بیرونی در تحقیقات مرتبط با تدوین استراتژی‌های ورزشی با عنوان نقاط قوت و ضعف بررسی شده است. البته در تقسیم‌بندی حاضر منظور از محیط بیرونی؛ عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، عوامل سیاسی و عوامل بوم شناختی است. رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۷) در بررسی شاخص‌های توسعه ورزش قهرمانی استان‌ها نشان دادند، استان گیلان جزو استان‌های نسبتاً توسعه یافته است. تحلیل مدل‌های پیشنهادی نشان داد بیشترین ضریب اثرگذاری در مدل مربوط به ابعاد کلان توسعه به ترتیب به عوامل فرهنگی، اجتماعی، جغرافیایی، منابع انسانی، زیرساخت‌ها و امکانات و رویدادهای ورزشی به ترتیب اثرگذار بودند (رضانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۷). در این تحقیق که به بررسی عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی استان‌ها پرداخته بود، مشابه عوامل بیرونی تحقیق حاضر بود و عامل اجتماعی اثرگذاری بیشتری بر توسعه ورزش قهرمانی داشت که با این تحقیق همخوانی داشت. همچنین بنار و همکاران (۱۳۹۲) عوامل مؤثر بر ورزش قهرمانی در پنج عامل اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی، فنی و شخصی شناسایی کردند. با این‌که عوامل شناسایی شده در پژوهش بنار به عنوان عوامل محیطی آورده نشد، اما ابعاد بررسی شده همانند محیط بیرونی تحقیق حاضر است و نیز عامل اجتماعی بالاترین اولویت را در عوامل مؤثر بر ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان داشت که با تحقیق حاضر همخوانی داشت.

با توجه به تحلیل مسیر عوامل محیط بیرونی اثرگذار، چهار بُعد اجتماعی و فرهنگی، بوم‌شناختی، سیاسی و اقتصادی به ترتیب دارای اولویت بودند. ورزش قهرمانی زنان همواره با محدودیت‌های اجتماعی فرهنگی زیادی رو برو بوده است. از این رو، کاهش محدودیت اجتماعی فرهنگی در پیشبرد ورزش زنان تأثیر زیادی دارد. هر چند در استان گیلان نسبت به بسیاری از استان‌های کشور فضای فرهنگی برای ورزش بانوان بیشتر فراهم است؛ اما هنوز هم با محدودیت مواجه است. در تحقیق قائدی و همکاران (۱۳۹۵) نیز مشخص شد میانگین نگرش متخصصان و مدیران ورزش در شاخص‌های رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی زیاد است، اما در شاخص عدالت اجتماعی کم است. عدالت اجتماعی را می‌توان در این تحقیق به صورت ارزش دادن به موفقیت بانوان، شناساندن الگوهای ورزشی زنان و تأمین امنیت اجتماعی برای مشارکت زنان به اندازه مردان تعریف نمود. بسیاری از محدودیت‌های مشارکت زنان ایرانی در ورزش ریشه در فرهنگ و نگرش جامعه دارد. از این رو میزان همراهی و حمایت جامعه است که بستر لازم برای مشارکت زنان در ورزش را فراهم می‌سازد. پورگچی و همکاران (۱۳۹۶) در بررسی موانع ارتقای ورزشی زنان ورزشکار لیگ برتر استان خوزستان عامل برخورد جامعه دارای بیشترین اولویت بود که با نتایج این پژوهش همخوان است. در این عامل گویه تأمین امنیت اجتماعی برای مشارکت ورزشی زنان دارای اولویت بود که احتمالاً به دلیل فرهنگ نامناسب در حاشیه فضاهای محل ورزش بانوان است. بنابراین لازم است نهادهای مسئول با توجه به اولویت بالای این بعد (۰/۹) به این مولفه‌های توجه خاصی داشته باشند. همچنین تحلیل عاملی نشان داد که عامل بوم‌شناختی به صورت معناداری (۰/۸۸۶) بر محیط بیرونی توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. همان‌طور که بنسون (۲۰۰۵) و لاکو و همکاران (۲۰۰۸) گزارش کردند، شرایط اقلیمی خاص در طول سال برای ورزش رقابتی هم یک چالش و هم یک فرصت است. ورزش‌های ساحلی به یک وسوسه‌کننده بزرگ نه تنها برای ورزشکاران حرفه‌ای بلکه برای عموم مردم برای انجام ورزش‌های تفریحی تبدیل شده است و در واقع یکی از راه‌های جذاب گذراندن اوقات فراغت به‌طور فعال، انجام ورزش در کنار دریا و سواحل است (بلکا و همکاران، ۲۰۱۵). سواحل استان گیلان با امکانات طبیعی به ظاهر مناسب، می‌تواند بستر مناسبی برای بسیاری از ورزش‌های ساحلی و آبی دیده شود که هر دو جنبه ورزشی و گردشگری را پوشش دهد و وجود گویه طول خط ساحلی در استان کمک شایانی به توسعه انواع ورزش‌های ساحلی و حتی میزبانی مسابقات کشوری و بین‌المللی می‌کند. در این عامل گویه وجود شهر و شهرستان‌های زیاد در استان و نزدیکی آن‌ها به هم دارای اولویت بود. این نکته نسبت به سایر استان‌های کشور که از پراکندگی جغرافیای زیادی برخوردارند، مزیت بسیار بزرگی به ویژه از لحاظ سفر تیم‌ها برای مسابقات محسوب می‌شود.

عامل سیاسی نیز دارای نقش معناداری (۰/۸۸۶) در تبیین محیط بیرونی توسعه ورزش قهرمانی زنان استان بود. در کشور ما به دلیل ساختار حاکمیتی و شرایط فعلی کشور در سطح بین‌المللی عوامل سیاسی مهم‌ترین نقش را در امور مدیریت و توسعه ایفا می‌کنند. از طرفی دیگر، به دلیل وجود برخی حساسیت‌ها پیرامون ورزش زنان از طرف مراجع دولتی، دینی و امنیتی نقش عوامل سیاسی جهت رفع موانع و گشایش بسترها بسیار ضروری است. در همین راستا راسخ و همکاران (۱۳۹۴) متغیر سیاسی را هم جزو چالش‌ها و هم جزو راهبردهای توسعه ورزش قهرمانی زنان گزارش کردند. صادقی (۱۳۹۰) در بررسی موانع برنامه‌ریزی ورزش بانوان نشان داد که موانع سیاسی - بروکراتیک بیشترین اولویت را دارند. امروزه بخاطر ارتباط نزدیک سیاست و ورزش، نمایندگان مجلس با انجام رایزنی‌ها می‌توانند تسهیلات و امکانات زیادی برای ورزش قهرمانی زنان فراهم کنند.

عامل اقتصادی هم به طور معناداری (۰/۷۷۹) در تبیین محیط بیرونی توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. آندرف (۲۰۰۱) معتقد است که در بلند مدت تنوع منابع مالی تنها روش تقویت مالی ورزش قهرمانی است و این رابطه در کشورهای در حال توسعه عمیق تر است. چون ایران نیز جزو کشورهای در حال توسعه است با برنامه ریزی بلندمدت برای ورزش و تورنمنت‌های قهرمانی و در نظر گرفتن منابع مالی کافی می‌تواند باعث کسب موفقیت‌های بیشتری در کشور و به تبع آن در استان بود. شعبانی و همکاران (۱۳۹۳) مهم‌ترین عامل پیشرفت ورزش را تقویت بودجه و منابع مالی عنوان نمودند که نشان از اهمیت عوامل اقتصادی دارد. در این عامل گویه استفاده از موقعیت‌های تجاری منطقه آزاد انزلی برای تامین هزینه‌ها و تسهیلات مربوط به ورزش قهرمانی دارای اولویت بود. بنابراین، از دیدگاه پاسخ‌دهندگان منطقه تجاری آزاد انزلی نهادی است که می‌توان از ظرفیت‌های آن برای تامین مالی ورزش قهرمانی زنان استان استفاده کرد.

در بین ابعاد توسعه یافتگی تحلیل عاملی نشان داد که عامل آموزش (۰/۸۱) دارای نقش معناداری در تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان است. پارک و همکاران (۲۰۱۲) نیز با بررسی عوامل مؤثر بر ورزش‌های تیمی در کره دریافتند که عواملی از جمله ساختار سازمانی موسسه کره، استعدادیابی ورزشکاران، توسعه علم مربیان، افزایش و بهبود امکانات و تأسیسات بر توسعه ورزش‌های تیمی کره تأثیر دارد. ورزش قهرمانی به عنوان اجرای ماهرانه تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی در قالب مسابقات است. تکنیک و تاکتیک نیز همواره نیاز به آموزش مستمر و حرفه‌ای دارند. از این رو، سیستم آموزش نقش تعیین‌کننده‌ای در ورزش قهرمانی دارد. عامل برگزاری رویداد (۰/۷۸) دارای نقش معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان بود. ورزش قهرمانی در رویداد و مسابقات اتفاق می‌افتد. رونق حضور تیم‌ها و تماشاگران بستگی مستقیمی به تعداد، زمان و کیفیت مسابقات دارد. ساعت‌چیان و الهی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای با عنوان تحلیل عاملی موانع بازاریابی جذب و توسعه هواداران باشگاه‌های لیگ حرفه‌ای فوتبال ایران نشان دادند که کیفیت مسابقات نقش تعیین‌کننده دارد. از این رو، مدیریت رویدادها بخش مهمی از مدیریت توسعه ورزش قهرمانی زنان است. عامل رکورد و موفقیت (۰/۷۶) نقش معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان داشت. تداوم توسعه ورزش قهرمانی به میزان مشارکت ذینفعان مختلف، و مشارکت ذینفعان نیز به میزان دستاوردهای بستگی دارد. عملکرد تیم‌ها و ورزشکاران (به ویژه) در سطح بین‌المللی سبب حضور بهتر تماشاگران و حامیان و همچنین فرصت بیشتر برای فعالیت مربیان و باشگاه‌های می‌شود. از این رو دستیابی به عناوین و سهمیه‌ها در مسابقات ورزشی بیانگر موفقیت ورزش قهرمانی است. عامل ورزشکاران (۰/۶۵) اثر معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان داشت. حسینی و همکاران (۱۳۹۲) در تحلیل سوات ورزش قهرمانی ایران نشان دادند که استعدادیابی و پرورش استعداد جزو مهم‌ترین عوامل دارای ضعف و نیازمند راهبرد است (۶). پاتسوراکو<sup>۱</sup> (۲۰۱۲) نشان داد که عمر ورزش قهرمانی ورزشکاران به مربیان آن‌ها بستگی مستقیمی دارد (۲۸). موج و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۱۲)، پاتسوراکو (۲۰۱۲)، مزین<sup>۳</sup> (۲۰۱۳) نشان دادند که ورزشکاران به دلایل مختلفی وارد ورزش قهرمانی و تداوم حضور یا کناره‌گیری آن‌ها نیز متاثر از عوامل مختلف است که این عوامل را به صورت کلی بر محوریت فرد، باشگاه، مربی و محیط رقابتی قرار دارند (۲۵ و ۲۶ و ۲۸). فضا و امکانات (۰/۵۸) به صورت معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. بالک و رابینسون<sup>۴</sup> (۲۰۰۹) عنوان کردند که دسترسی به تسهیلات و تجهیزات رکن

1. Patsvrakv
2. Mvch et al
3. Mazayen
4. Boulk & Rabinson

اصلی ساختار رقابتی در ورزش است. پورکیانی و همکاران (۱۳۹۶) تحقیقی با عنوان تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش انجام دادند. این مطالعه نشان می‌دهد در ورزش حرفه‌ای، اولویت بیشتر از آن معیار داشتن اماکن و فضاهای کالبدی ورزش دارای استانداردهای بین‌المللی است و با نتایج این پژوهش ناهمخوان است. نیروی انسانی زمانی قادر به انجام امور محوله است که حداقل امکانات و تجهیزات برخوردار باشد. ورزش قهرمانی به دلیل حساسیت مسابقات و تنگاتنگ بودن رقابت بین تیم‌ها و ورزشکاران به امکانات و تجهیزات بسیار وابسته است. از این رو، استانداردسازی اماکن و فضاهای ورزشی با تأکید بر استانداردهای بین‌المللی جزو محور اصلی در راستای توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای کشور در برنامه ششم توسعه است. بعد نیروی انسانی (۰/۵۲) نیز به صورت معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. نوروزی سید حسینی (۱۳۹۴) در تعیین ابعاد سرمایه انسانی در ورزش نشان داد که تعداد و تخصص نیروی انسانی نقش اصلی در قابلیت عملکردی سازمان است (۱۹). پورکیانی و همکاران (۱۳۹۶) گزارش کردند در ورزش قهرمانی توسعه نظام استعدادیابی و پرورش ورزشکاران، مستعد در توسعه ورزش است. سرمایه انسانی مهم‌ترین دارای سازمان‌ها در عصر حاضر محسوب می‌شود. نیروی انسانی متخصص و ماهر بهترین مزیت رقابتی برای شرکت‌های مختلف است. در ورزش نیز برخورداری از مربیان، مدیران و ورزشکاران توانمند و صاحب‌نام از مهم‌ترین قابلیت‌های لازم برای کسب موفقیت است. بنابراین با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت عوامل مربوط به محیط بیرونی تأثیر زیادی بر وضعیت ورزش قهرمانی بانوان دارند و همچنین تأثیر می‌پذیرند. در این راستا عامل اجتماعی-فرهنگی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که با غنی سازی برنامه‌های ورزشی دختران، شناساندن الگوهای برتر ورزشی زنان در جامعه و بسیاری از موارد اجتماعی-فرهنگی دیگر این تأثیرگذاری محقق می‌شود. در ادامه عامل بوم شناختی، سیاسی و اقتصادی و موارد مربوط به هر کدام از این ابعاد به نوبت خود بر توسعه ورزش قهرمانی بانوان تأثیرگذار هستند. همچنین بعد فضا و امکانات، کسب موفقیت و در نهایت توان رقابتی ورزشکاران بیشترین اهمیت و اولویت را در ابعاد توسعه‌یافتگی استان دارا بودند. لذا می‌توان گفت توجه به محیط خارجی و تلاش برای برنامه‌ریزی و هماهنگ‌سازی ابعاد مختلف آن می‌تواند نقش بسزایی در توسعه ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان داشته باشد. در ضمن با توجه به اولویت بُعد اجتماعی و فرهنگی در بین ابعاد محیط بیرونی ورزش بانوان استان گیلان پیشنهاد می‌شود تحقیقات جامعه‌شناسی ورزشی به بررسی محیط اجتماعی فرهنگی و ظرفیت‌های آن جهت توسعه ورزش بانوان پردازند. همچنین با توجه به اولویت بُعد توان رقابتی در بین ابعاد توسعه ورزش بانوان استان گیلان پیشنهاد می‌شود مدیران ورزش استان در راستای توسعه و پویایی مسابقات بانوان گام بردارند و از روش‌هایی مانند جذب حامیان مالی، جذب هواداران و تشویق تیم‌های خصوصی استفاده کنند.

## Reference

1. Andam, R., Aghaee, A., Anbariyan, M., & Parsajo, A. (2016). Strategic analysis of women's championship exercise championship in Hamedan using SWOT. *Contemporary Research in Sport Management*, 6(12): 1-16. (Persian)
2. Andreff, W. (2001). "The correlation between Economic Underdevelopment and sport". *European sport management quarterly*, 1(4): 251-279.
3. Bělka, J, Hůlka, K, Šafář, M, Weissner, R and Chadimova, J. (2015). "Beach Handball and Beach Volleyball as Means Leading to Increasing Physical Activity of Recreational Sportspeople—Pilot Study". *Journal of Sports Science*, 3: 165-170
4. Benar, N., Ahmadi, N., & Karimi, F. (2013). Analysis of the problems encountered in female championship sport in Guilan province of Iran. *Human Resource Management in Sport*, 1(1): 11-25. (Persian)



5. Benar, N., Dastoom, S., & Khan Mohammadi, A. (2018). Analyzing the developmental aspects of sports participation in Gilan province: Services, Strata, Factors, Custodians, Needs, Challenges and Solutions. *Sport management studies*, 10(48): 37-66. (Persian).
6. Benson, J F. "Ecology and conservation of Louisiana black bears in the Tensas River Basin and reintroduced populations" (2005). LSU Master's Theses. 2603. [https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool\\_theses/2603](https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool_theses/2603)
7. Boehlke, K; Robinson, L (2009). Benchmarking of elite sport systems. *Management Decision*, 47(1): 67-84.
8. Farzad Far, M. Yousefi, B. Bahrami, Sh. (2019). Social implications of the presence and success of Muslim veil women in international sporting events: qualitative study. *Applied Research of Sport Management*, 4 (28): 86- 75. (Persian).
9. Ghaedi, A, Ghafouri, F, Kargar, GH (2016). "Investigating the Role of Championship Sport on Social Development Index". *Applied Research in Sport Management*, 1 (17): 47-35, (Persian).
10. Hoseni. S. Sh, Hamidi. M, Ghorbaniyan Rajabi. A, Sajadi. N. (2013). Identifying the strengths, weaknesses, opportunities and threats of talent capability talent in the championship sport of the Islamic Republic of Iran and the pitfalls of the bottlenecks and challenges ahead. *Sport management*, N17:29-54. (Persian).
11. Laakso, L., Telama, R., Nupponen, H., Rimpela, A., Pere, & L. (2008). Trends in leisure time physical activity among young people in Finland, 1977-2007. *European Physical Education Review*, 14(2): 139-155.
12. Mallaei, M. (2013). *Investigating the factors affecting the development of Iranian provincial championship sport and presenting a suggested model*. Doctoral dissertation on sport management, Faculty of Physical Education, University of Guilan. (Persian).
13. Mazin R. Hatamleh. (2013). the Life Transitions of High-Performance Athletes Retirement from Sport. *European Scientific Journal*, 9(11): 336-353.
14. Moesch Karin, Mayer Cecilia, Elbe Anne-Marie. (2012). Reasons for Career Termination in Danish Elite Athletes: Investigating Gender Differences and the Time-point as Potential Correlates. *Sport Science Review*, 21(5- 6): 49-68. <http://www.lunduniversity.lu.se/o.o.i.s?id=12683&postid=3628920>
15. National Bureau of Country Sport Management and Development. (2008). *Report of Physical Education and Sport Sector on Fifth Economic, Social and Cultural Development Plan of the Country*. Physical Education Organization Deputy of Cultural and Provincial Affairs, Eighth Edition. (Persian).
16. Nowruzi S H, R. Ehsani, Md. Kouzehchian, H. Amiri, M. (2015). Designing a Model for Human Capability Development in Sport (Using the Data Theory of the Foundation). *Movement Journal/Sports Management*, 10 (8): 63- 49. (Persian).
17. Park S, Tod D., Lavallee D. (2012). "Exploring the retirement from sport decision-making process based on the transtheoretical model". *Psychology of sport & exercise*, doi: 10.1016/j. Psych sport, 2012.02.003.
18. Patsourakou, E. (2012). "Perceptions about career termination among Greek female elite athletes.", MPhil Theses (Sport, Exercise and Health Sciences) Loughborough University.
19. Poorkiani. M, Hamidi. M, Godarzi. M, Khabiri. M. (2017). Analyzing the Role of Championship and Professional Sport on Sport Development. *Sport Management Review*, 9(42): 55-72. (Persian)
20. Pourgachi. S, Heidarinejad. S, Shetab Bushehri. S. N, & Khatibi. A. (2017). The Barriers to Promote Female Athletes in Khuzestan Premier League. *Sport Management Studies*, 9 (42): 137-62. Doi: 10.22089/smrj.2017.1988.1423. (Persian)
21. Ramezani Nejad, R., Mallaei, M., & Khalili, S. L. (2016). Identification and Prioritization of Female Canoeing Athlete's Problems in Iran. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 3(2): 231-244. (Persian).
22. Ramezaninejad, R, Yasuri, M, Javadi-pur, M, Mallaei, M. (2018). Comparison and analysis of the level of development of Iranian provinces in the field of championship sport. *Sport Management Studies*, 10 (48): 176-153. (Persian).

23. Rasekh. N & Sajjadi. S. N. (2015). Iran Women's Championships development strategy based on SPP Model. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 2(2): 93 – 103. (Persian)
24. Saatchian. V, Elahi. A. (2014). A Factor Analysis of Marketing Barriers to Fans` Attraction and Development in Iranian Football Pro League`s Clubs. *Sport Management Studies*, 21: 85-104. (Persian)
25. Sadeghi, M. (2011). *Investigating the Barriers to Planning to Institutionalize Women's Sport in Iran*, Master thesis, Allameh Tabataba'i University. (Persian).
26. Shaabani, A; Ghafouri, F & Henri, H. (2014). Studying the General Sports Policies and Strategies of the Comprehensive Sports Development System of the Country. *Sport Management Studies*, 6 (27):30-15. (Persian).
27. Shabani, A. (2015). Environmental Analysis of Iranian Sport Structure Based on Hierarchical Model of Sport, Payam Noor university, Graduate Center,29. (Persian).
28. Shabani, A. Moradi, S. (2018). A Study of Parameters Affecting on the publik environmen of chamionshi sport. *A New Sport Approach to Management*, 6 (23): 72- 63. (Persian).